

Ein sambandsrødd og onnur

Oddagrein

ODDAGREININ her í blaðnum í farnu viku um steðgin í samráðingunum millum bretar og føroyingar hevur fingið eina sambandsrødd at taka til orðanna í málagn flokksins. Dimmaætting - imóti Sosíalimum og imóti javnaðarflokkinum. Trygvi, sum starvast á flokkskrivstovuni hjá sambandinum og harvið hevur sera tætt samband við lögmann og aðrar leiðandi sambandsmenn, leggur javnaðarflokkinn undir landsskaðiligt virksemi og illoyalitett móti Føroyum í spurninginum um at áseta eitt undirgrundarmark, nú Sosíalurin hevur loyvt sær at skriva um málið. Nú skulu vit beinanvegin siga, at orðini í umræddu oddagrein stendur blaðið eina og aleina fyrri og taka vit fulla ábyrgd av teimum. Upplysingarir koma heldur ikki frá javnaðarflokkinum men frá blaðsins keldum og egnu metingum.

Í umræddu oddagrein vísa vit, at ta stóru óvissu og loyniseini í sambandi við samráðingarnar um markib. Frá keldum hava vit frætt, at alt ruggar ikki rætt í samráðingunum í løtuni, og at tað, sum er komið fram frá hægsta stað, er møgulega bert ein partur av øllum sannleikanum í málinum. Tað ljóðar, at tað eru ikki bretar, sum hava útsett samráðingarnar. Vit hava frætt, at vatt er komið í reiðrið millum landsstýri og samráðingarnavend - hetta kunnu bretar sjávir finna út av út frá heldur lægstu tægn lögmanns í málinum. Trygvi skrivur, at tað hevði sæmt seg fyrri blaðið at brúkt altjóða spællreglur um ikki at leka út við upplýsingum, æðrenn tíðin er búgvin. Sær blaðið als ikki, hvat bretar og onnur roynd samráðingarfólk gera?

TIL Trygva og sambandsflokkskulu vit minna á, at tað er ikki uppgávan hjá fjølmiðlunum at koma við upplýsingum ella dylja teir alt eftir hvarjum parti í einum máli hetta tæknir. Vit eru sum so ikki partur av tí politiska diplomatinum. Sjálvandi fylgir tað ábyrgd við at umsita skrivara orðið og royna vit eisini at liva upp til hesa ábyrgd, eitt nú við alla tíðina at kunna almenningin um, hvat hendir í einum so stórum álvarsmáli sum samráðingarnar um markib eru tað. Fyrri tað um politikararnir og teirra fylgisveinar vilja sleppa at avgera, nær tað er rætt og hóskandi at koma við upplýsingum ella ikki, so merkir hetta ikki, at vit sum blað skulu vera samdir í tí. Men tað heldur sambandsræddin og ein av ráðgevum lögmanns, og tað verður so hansara sak. Slíkt er princiipielt ein ógvuliga vandamikil leið at ganga hjá fjølmiðlunum. Hvar er nevniliga maður fyrri í hvarjum einstakum máli at avgera, hvar markib er millum skrivfrælsi og landsskaðiligt virksemi!

ER tað so, at samráðingarnar eru steðgaðar upp orsakað av eini ósemju millum okkara fólk, so eigur tað at koma fram. Tí tað er tað ein avgerandi vend. Í síðsta enda verða tað okkara politikarar, sum avgera, hvat skal henda: um ein semja skal gerast ella um teir vanda brettum bakið og fara til Haag. Uppgávan hjá pressuni er at lýsa mál frá øllum síðum og fáa sannleikan fram, hvussu svárt tað enn man kennast. Tað skal eingin sambandsrødd gera um uppá. Heldur ikki Trygvi.

Sosialurin

Sjónarmið

Hava vit demokrati í Føroyum?

Vit hava hvørki fríheit til kapital ella ídnað, skrivur Birgir Mohr á Sandi í Sjónarmið

Avgerðarrætturin til almennu virkisognirnar og almenna kapitalin er latin til:

A. Figgjargrunnin
B. Føroya Banka
C. Framtaksgrunnin
sum eru einamest danskt fíggið og danskt stýrt. Men føroyski skattgjaldarin betalar gildið. Hesir stovnar fíggið bert »bæredygige projekter«, sum higtartil hava verið:

D. Føroya Fiskavirk-
ing (sanera við 550 mill.
kr.)

E. Føroya Fiskasøla
(farin konkurs og end-ur-
reist)

Fríheit og demokrati er sett til viks á fiskiðnaðarøkinum, har tey undir A-B-C-D-E nevndu tiltøk, øll alment góðin, útgera eitt »fiskiðnaðar-trust« ella eitt fiskiðnaðarmonopol. Støðan er í øllum før-
um tann, sum lærubókurnar kalla monopolíknandi støða, hvar nakrir fáir menn, sum nógvir ikki tala ella skilja føroyskt mál ella føroyskan mentalitet, taka allar tyðandi avgerðir.

Vit áttu fyrri eina milliard krónur í fiskavirkjum við tóllum. Harav stendur ein helvt nú tóm og forfellur, samstundis sum vit hava vinnuloyssi, og samstundis sum okkara fiskur fyrri stóran part fer óvirk-

aður av landinum til aðrar tjóðir at virka.

Undarlígr kreditorar - Fiskavirkning var ein kreditorloysn - sum ikki virða síni pant meira, og sum ikki vilja selja ognir, sum standa ónýttar, fyrri pening?

Men nú er tíðin skjótt við at vera farin frá gomlu virkjunum. Tey hava nógvar nannir virði nú, og kemur eingin loysn heilt skjótt, so hava tey tá als einki virði, tí tey forfalla samstundis sum krøvini herðast til matvørvirki.

Onkur metir, at vit um fá ár hava meira enn 40 fiskavirki í Føroyum, tí tey gomlu standa og forfalla, meðan fólk fara undir at byggja nýggj, smá virki við síðina av teim gomlu - líkasum í Lørvík. Men tað er møgulegt, at leiðslurnar í monopolinum halda hetta vera góðan samfelagsbúskap?

Skal Fiskavirkning ikki virka viðgjörðar vørur ella liðugt vørur, so er tað kanska best við nýggjum virkjum, smáum, bígum, sum uppfylla øll heilsulig krøv og onnur krøv, og sum ikki tæra ov nógva líflíkahald.

Skulu Føroyar yvirleva, má tað vera sum fiski-vinnutjóð. Og vit kunnu ikki blíva við at útflyta fiskin sum rávoru. Tað passar veruliga ikki, at

eingin fiskur er við Føroyar, men okkara fiskimenn hava ikki sloppið at roynt sum teir hava viljað og kunnað. Hartil kemur, at í hvussu er eini 20-30.000 tons av fiski fara av landinum sum ráfiskur, og hendan vørn kundi fott eini 5-8 smærri virki, um framleiðslan var liðugt vørur. Tað má vera framtíðin.

Men einki er, sum bendir á, at teir, ið maktina hava, vilja nakra broyting. Monopolistarnir halda helst væl til standa. Teir hugsa ikki um arbeiðs-pláss til okkara 20-25% arbeiðsleysu føroyingar, umframt øll tey, sum eru rýmd av landinum.

Alt bendir á, at teir framvegis halda Føroya Fiskavirkning og rávørut-flutningur er framtíðin fyrri Føroyar.

Tað ljóðar, at nú skal Framtaksgrunnurin seta

nógvar almennar milliúnir krónur í felagið Føroya Fiskavirkning, umframt at Bankin skal einaferð enn sanera fyrri aðrar nógvar milliúnir. Hetta verður helst gjørt uttan nakrar treytir, sum t.d. at fingið okkurt av stongdu virkjunum í gongd aftur - t.d. í Sandoy.

Og hvør kemur so at gjalda gildið av hesum? Jú, skattgjaldarin í Føroyum, eisini tey, sum hava livað í 3-4 ár undir »berufsvorbot«. Hetta er ikki demokrati - hetta er ikki fólksins vilji, sum ræður.

Og tey, sum vit valdu at stýra - tey fólkavaldu, Løgting og Landsstýri, tey hava higtartil - við fáum undantøkum - bert hugt at, meðan leikur fer fram. Tey standa sum ryssa yvir deyðum fylti og halda alt væl til standa. Tey vilja ikki blanda seg, siga tey í Dimmalætting.

Tað stendur ikki væl til alla staðni í Føroyum í dag - langt ifrá, og tá tey fólkavaldu ikki vilja blanda seg, hvør skal tá gera tað??? Hvør skal bota um standin, hvør skal rætta kósina, eg spyrji bara?

Birgir Mohr

Um lesarabøv o.l.

Lesarabøv og líknandi tilfar, ið verður sent okkum, skal hava avsendar, t.v.s. navn, adressu og telefonnr. Blaðstjórin skal vita, hvør skrivað hevur eisini um »bøv ynskjast dulnevnd í blaðið. Vit kunnu annars ikki geva tykkum, ið skriva, vissu fyrri, at lesarabøv viðmerkingar o.l. koma í blaðið sama dag, sum tað er móttikið. Tað veldist um tóka setiorku og pláss.

Blaðstjórin

STÓRA VETRAR ÚTSØLAN er byrjað!

VETRARJAKKAR
FRAKKAR, KJÓLAR
NIÐURDEILAR
TROYGGJUR o.a.
fyrri
1/2 PRÍS & MINNI

+25% kontantavsláttur av ALLARI »ikki útsolu« klædnavoru

Pf. POULA MIDJORD
Vágur - Tlf. 173403
Opíð: kl. 10-17.30

Stál er kalt og hart -

Børn

eru blygt og sárt!

